

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาวเนตรณพิศ นาคอ่วมคำ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
หน่วยงาน กลุ่ม/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ฯ สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ กรมพัฒนาที่ดิน
หัวข้อการพัฒนา การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ : แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open
Government Data Guideline)

สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี วันที่พัฒนา ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ไปประยุกต์ใช้
ในการทำงานได้

สรุปสาระสำคัญ

๑. ข้อมูลเปิดภาครัฐ คือข้อมูลที่รัฐจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายให้ใช้ได้โดยไม่ต้องไม่จำกัด
วัตถุประสงค์และไม่เสียค่าใช้จ่าย ข้อมูลภาครัฐในทุกวันนี้มีจำนวนมากมหาศาล แต่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้
ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเผยแพร่ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ไม่ได้ และประชาชนเข้าถึงยาก

ประโยชน์ของข้อมูลเปิดภาครัฐ จะช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับภาคส่วนต่างๆในการบริหารประเทศ
ช่วยสร้างคุณค่าให้กับสังคมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจพร้อมกันนั้นยังสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนใน
การเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบได้อีกด้วย

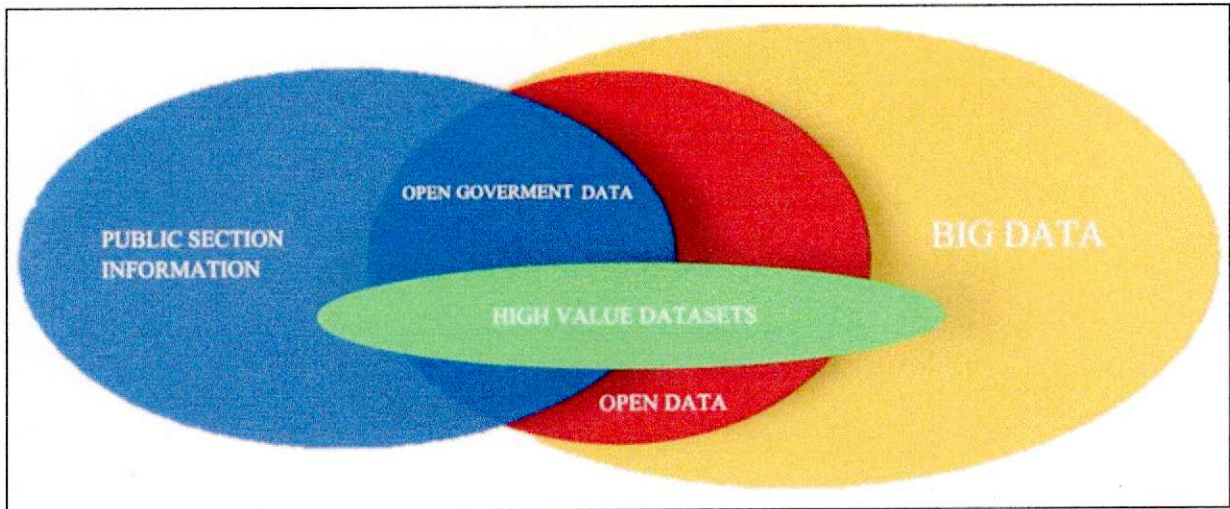
- ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีต่อภาครัฐ ก็คือการนำข้อมูลคุณภาพไม่เผยแพร่ให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุดต่อคนทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นภาครัฐก็จะทำให้เกิดธรรมาภิบาล ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
การวางแผนเชิงนโยบายบูรณาการ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน และยังปรับปรุงการให้บริการสาธารณะอีกด้วย

- ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีต่อภาคเอกชน ก็คือการนำข้อมูลเปิดไปต่อยอด
สร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ ขับเคลื่อนนวัตกรรม รวมถึงเติมศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศได้

- ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีต่อภาคประชาชน จะเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม
กับภาครัฐในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น และนำข้อมูลไปพัฒนาหรือ
ต่อยอดนวัตกรรมต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

๒. ประเภทและความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อมูลจะแบ่งเป็นทั้งหมด ๕ ประเภท ได้แก่ ข้อมูลขนาดใหญ่
ข้อมูลเปิด ข้อมูลภาครัฐ ข้อมูลเปิดภาครัฐ และชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง

ความสัมพันธ์ของข้อมูล

ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กันดังนี้ ข้อมูลขนาดใหญ่(big data) คือคลังข้อมูลขนาดใหญ่ทั้งหมดจากทุกแหล่ง จากทุกรูปแบบ ซึ่งจากภาพจะสมมติให้เป็นข้อมูลขนาดใหญ่ โดยหนึ่งในข้อมูลขนาดใหญ่นั้นจะมีประเภทข้อมูลที่ชื่อว่าข้อมูลเปิด และข้อมูลภาครัฐอยู่ด้วย ข้อมูลเปิดนั้นหมายถึงข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ยังเสรีและข้อมูลภาครัฐก็คือข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหากมองให้ลึกลงไปจะเห็นว่า มีส่วนของข้อมูลเปิดกับข้อมูลภาครัฐสัมพันธ์กันอยู่ส่วนนั้นเราจะเรียกว่าข้อมูลเปิดภาครัฐ ซึ่งหมายถึงข้อมูลเปิดที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะได้ และเมื่อแตกย่อยลงไปอีกที่จะพบว่า มีข้อมูลประเภทชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงอยู่ในข้อมูลเปิดภาครัฐด้วย ขณะเดียวกันชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงนี้ก็สามารถอยู่ในชุดข้อมูลใหญ่ ข้อมูลเปิดและข้อมูลภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน โดยชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงจะถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ทั้งในมุมมองให้ข้อมูลและมุมมองของผู้นำข้อมูลไปใช้ ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงต้องเป็นข้อมูลที่ตรงความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้ต่อได้อย่างกว้างขวาง ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงเปิดเผยบนศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Data.go.th) ๒ ปีขึ้นไป มีจำนวนการเข้าชมข้อมูลมากกว่า ๑๐๐ ครั้งต่อปี ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง มีตัวอย่างเช่น การเดินทางของประชาชนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-๑๙ (สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม) รายงาน COVID-๑๙ ประจำวัน (กรมควบคุมโรค) รายงานภาวะการณ์ลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) ข้อมูลโรงงานประเภท ๑๐๑,๑๐๕,๑๐๖ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) มูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์(e-Commerce) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

๓. การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ มีความสำคัญและมีประโยชน์มาก ก่อนที่จะเปิดเผยออกไป เราจะต้องเตรียมพร้อมข้อมูลเหล่านั้นก่อน โดยหลักในการเตรียมการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ คือ การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ และการประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

- การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ ควรพิจารณาให้เป็นไปตามคุณลักษณะของข้อมูลเปิด ๑๐ ประการ
  - ๑) สมบูรณ์(Complete) ข้อมูลต้องครบถ้วน พร้อมใช้ และไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล
  - ๒) ปฐมภูมิ(Primary) คือได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยไม่ปรับแต่ง
  - ๓) เป็นปัจจุบัน(Timeiy) หรือต้องเป็นข้อมูลที่ปรับปรุงล่าสุด
  - ๔) เข้าถึงได้ง่าย(Accessible) และใช้งานได้หลายช่องทาง
  - ๕) อ่านได้ด้วยเครื่อง (Machine-readable) หรือคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้

๖) ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) โดยผู้ใช้งานต้องใช้ข้อมูลได้อย่างอิสระ

๗) ไม่จำกัดสิทธิ์ (Non-proprietary) ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบมาตรฐานที่สามารถใช้ได้หลาย platform

๘) ปลอดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (License-free) ผู้ใช้งานสามารถใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมายและไม่ต้องขออนุญาตใคร

๙) คงอยู่ถาวร (Permanence) หมายถึงข้อมูลต้องสามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและควบคุมการเปลี่ยนแปลงของชุดข้อมูล

๑๐) ไม่มีค่าใช้จ่าย (Free of charge) ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล กรณีที่มีกฎหมายกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างหนึ่งอย่างใดไว้เป็นการเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

• การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ผ่านกิจกรรมทั้ง ๕ ข้อนี้

๑) การบริหารจัดการข้อมูลเปิด ด้วยการจัดทำแผนในการบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูล

๒) สร้างองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้ใช้ข้อมูล ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐภายในหน่วยงาน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

๔) งบประมาณจะต้องมีการกำหนดงบประมาณที่จำเป็นต่อการเปิดเผย

๕) กำหนดกลยุทธ์หรือกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จะนำไปสู่ขั้นตอนของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐสู่สาธารณะที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์จริงตามเป้าหมายที่หน่วยงานได้ตั้งไว้

๔. ขั้นตอนการเปิดเผย (Step) ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ หลังจากเสร็จสิ้นการเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนเปิดเผยชุดข้อมูลสู่สาธารณะ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ สำรวจชุดข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานว่ามีการทำธรรมาภิบาลภาครัฐหรือ ยังหากทำแล้วให้คัดลอกข้อมูลสาธารณะออกมา แต่หากยังไม่ได้ทำให้ทำทำธรรมาภิบาลข้อมูลก่อนแล้วคัดข้อมูลสาธารณะออกมา

ขั้นตอนที่ ๒ พิจารณาชุดข้อมูลที่จะนำมาเปิด ให้นำข้อมูลสาธารณะที่คาดไว้มาระบุประเภท ความสำคัญและทิศทางที่จะนำไปใช้ โดยดูจากเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ กฎหมายกำหนดให้เปิดเผย เปิดตามภารกิจของหน่วยงาน สร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต มีประโยชน์ต่อผู้พัฒนาในการนำไปพัฒนาบริการภาครัฐ มีประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ใช้งาน

ขั้นตอนที่ ๓ จัดลำดับความสำคัญในการเปิดเผย โดยดูจากคุณค่าของแต่ละชุดข้อมูล คุณภาพของชุดข้อมูลและการบริหารจัดการของชุดข้อมูลเปิด หากข้อมูลชุดใดมีคุณค่าสูง มีคุณภาพและรูปแบบพร้อมเปิดเผย ให้ข้อมูลชุดนั้น ได้รับการเปิดเผยก่อน

ขั้นตอนที่ ๔ การรวบรวมจัดทำชุดข้อมูล ให้จัดการคัดแยกและรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายที่ และหลายรูปแบบมาจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ ๕ การจำแนกประเภทข้อมูลและตัวอย่างตรวจสอบข้อมูลให้แน่ชัด โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพของข้อมูลและสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาร่วมด้วย เมื่อจำแนกประเภทข้อมูลได้แล้วจึงนำไปเผยแพร่ได้

ขั้นตอนที่ ๖ การเตรียมความพร้อมก่อนนำขึ้นเผยแพร่ โดยจะต้องทำให้

๑. ชุดข้อมูลอยู่ในรูปแบบเปิดให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๒. ต้องแปลงไฟล์ได้ โดยต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพความต้องการและมีมาตรฐาน

๓. ต้องกำหนดความถี่ในการปรับปรุง ต้องปรับปรุงความถี่อย่างไร ใช้วิธีใด

๔. จะต้องมีการจัดทำเมทาดาท้า

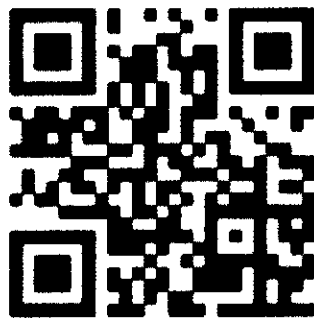
ขั้นตอนที่ ๗ จะต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือราชการในการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

ขั้นตอนที่ ๘ เปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่าน ๒ ช่องทาง ได้แก่ ๑.ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล(องค์การมหาชน)(สพร.) คือศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ และ ๒.ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานเอง โดยสามารถเชื่อมมาที่แพลตฟอร์มของ สพร. ได้ด้วย

ขั้นตอนที่ ๙ การวัดผล ซึ่งจะต้องมีการทำแผนการวัดผล เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๑๐ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องนำผลที่ได้จากการวัดผลมาปรับปรุงต่อเนื่อง ทั้งแก้ไขหรือปรับปรุงข้อมูลเดิมให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด มีคุณภาพมากขึ้น ตอบโจทย์กลุ่มผู้ใช้ข้อมูลและ เทรนด์โลก กำหนดเป้าหมายให้เปิดเผยเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี และจัดทำ High Value Datasets

๕.การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ(สพร.) การนำข้อมูลไปเผยแพร่ที่ data.go.th เป็น Opens Government Data Platform หรือ ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ที่ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องไปตั้งบใหม่ เพื่อมาพัฒนาแพลตฟอร์มของตนเอง ผู้ใช้ข้อมูลสามารถมาใช้ข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน และมี API เชื่อมข้อมูลอยู่แล้วไม่เกิดปัญหาข้อมูลซ้ำซ้อนและผิดพลาด ซึ่งภายใน data.go.th ผู้ใช้งานยังค้นหา ชุดข้อมูลหรือกลุ่มชุดข้อมูลต่างๆ ได้สะดวกสามารถดูองค์กรในเครือข่ายได้ พร้อมทั้งติดตามกิจกรรมข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับข้อมูลเปิดภาครัฐได้อย่างครอบคลุมและแนะนำดีขมได้อีกด้วย มีคู่มือพร้อมวิธีการสมัครใช้งานไว้ให้อย่างครบถ้วน โดยสามารถเข้าไปดูได้ที่ data.go.th/pages หรือ สแกน QR code สามารถเข้าเรียนรู้ระบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ขั้นตอนการสมัครสมาชิกและแก้ไขการใช้บริการ คู่มือการใช้งานระบบศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เวอร์ชันใหม่ คู่มือการใช้งาน Data.go.th API เงื่อนไขการใช้บริการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ(Data.go.th) ข้อกำหนดและเงื่อนไขการอนุญาตให้ข้อมูลภาครัฐแบบเปิดของ สพร.(DGA Open Government License)

QR code : data.go.th

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐในแต่ละขั้นตอน
๒. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทความสัมพันธ์ของข้อมูล การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ การพิจารณาชุดข้อมูลคุณภาพสูง ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ
๓. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

(ลงนาม) เนตรณพิศ นาคอ่วมคำ

(นางสาวเนตรณพิศ นาคอ่วมคำ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

(ลงนาม) จันทรจิรา ศิริสุวรรณ

(นางจันทรจิรา ศิริสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี